РЕЗОЛЮЦИЯ (ЕС) 2021/1557 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

от 29 април 2021 година,

съдържаща забележките, които са неразделна част от решението за освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на общия бюджет на Европейския съюз за финансовата 2019 година, раздел VIII — Европейски омбудсман

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ,

— като взе предвид своето решение за освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на общия бюджет на Европейския съюз за финансовата 2019 година, раздел VIII — Европейски омбудсман,

— като взе предвид член 100 от и приложение V към своя Правилник за дейността,

— като взе предвид доклада на комисията по бюджетен контрол (A9-0065/2021),

A. като има предвид, че в контекста на процедурата по освобождаване от отговорност органът по освобождаване от отговорност желае да подчертае особеното значение на по-нататъшното укрепване на демократичната легитимност на институциите на Съюза чрез повишаване на прозрачността и отчетността и прилагане на концепцията за бюджетиране, основано на изпълнението, и добро управление на човешките ресурси;

1. отбелязва със задоволство, че Сметната палата („Палатата“) констатира, че не са установени съществени слабости по одитираните въпроси в областта на човешките ресурси и възлагането на обществени поръчки по отношение на Европейския омбудсман („Омбудсманът“);

2. подчертава факта, че въз основа на извършената одитна дейност Палатата заключава, че като цяло за годината, приключила на 31 декември 2019 г., плащанията за административни разходи на Омбудсмана не са засегнати от съществени грешки;

3. изразява като цяло съжаление, че обхватът на глава 9 „Администрация“ от годишния доклад на Палатата и заключенията по тази глава са твърде ограничени, дори имайки предвид факта, че функция 5 „Администрация“ от Многогодишната финансова рамка се счита за нискорискова; изисква одитната работа по глава „Администрация“ да бъде насочена в по-голяма степен към въпроси, които са от съществено или дори критично значение за Омбудсмана;

4. отбелязва, че 2019 г. беше преходна година за Омбудсмана, тъй като съвпадна с края на първия ѝ мандат и с преизбирането ѝ за парламентарния мандат 2019 – 2024 г.; напълно подкрепя целите, определени от Омбудсмана за нейната стратегия, озаглавена „С поглед към 2024 г. – Устойчивост на въздействието“, която обхваща втория ѝ мандат;

Бюджетно и финансово управление

5. отбелязва, че бюджетът на Омбудсмана е от предимно административен характер, като голяма част от сумата се използва за покриването на разходи във връзка с лица, сгради, обзавеждане, оборудване и различни оперативни разходи; отбелязва, че през 2019 г. той възлиза на 11 496 261 EUR (спрямо 10 837 545 EUR през 2018 г. и 10 905 441 EUR през 2017 г.);

6. отбелязва, че степента на изпълнение по отношение на поетите задължения (включително за бюджетните кредити, пренесени от 2019 г. за 2020 г.), е 92,3% (спрямо 95,3% през 2018 г. и 93,91% през 2017 г.), и че от общата сума на бюджетните кредити 89,5% са платени през 2019 г. (спрямо 91,3% през 2018 г. и 86,2% през 2017 г.);

7. приветства подобрението по отношение на пренасянето на бюджетни кредити, като например факта, че сумата на бюджетните кредити, пренесени от 2019 г. за 2020 г., възлиза на 323 410 EUR, което представлява 2,8% от бюджета за 2019 г. (спрямо 433 866 EUR, пренесени от 2018 г. за 2019 г., което представлява 4% от бюджета за 2018 г.); отбелязва освен това, че 90,36% от пренесените от 2018 г. за 2019 г. бюджетни кредити са били използвани (спрямо 82,64% през 2017 г.);

8. признава доброто финансово управление на Омбудсмана, пример за което е фактът, че при системно неизползване на бюджетните кредити за определени бюджетни редове, Омбудсманът намалява съответните бюджетни кредити през следващите години, като например бюджетния ред за публикации, който беше намален проактивно и постепенно от 219 000 EUR през 2017 г. до 123 000 EUR в проектобюджета за 2021 г.;

9. припомня, че според член 228, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) Омбудсманът „е оправомощен да получава жалби (…) относно случаи на лошо администриране в действията на институциите, органите, службите или агенциите на Съюза, с изключение на Съда на Европейския съюз при изпълнение на неговите функции“; отчита, че Омбудсманът може да извършва проверки „по собствена инициатива или въз основа на жалба“ (член 3, параграф 1 от Устава на Европейския омбудсман) или „с посредничеството на член на Европейския парламент“ (член 228, параграф 1 от ДФЕС); приветства, че Омбудсманът изпълнява своите функции в съответствие с Договорите и своите правомощия;

Междуинституционално сътрудничество

10. е запознат с непрекъснато увеличаващото се работно натоварване и подкрепя стратегията за приемане на междуинституционални решения, когато това е възможно, като например сътрудничеството по административни въпроси с Комисията и Службата за управление и плащане по индивидуални права (PMO), с оглед пренасочване на служители за разглеждане на жалби; отбелязва, че броят на служителите към 31 декември 2019 г. е по-малък от този към 31 декември 2018 г., съответно 74 спрямо 78; отбелязва, че това се дължи на незаетите към тази дата свободни длъжности и на по-малкия брой договорно наети служители;

11. изразява отново подкрепата си за искането на Омбудсмана за увеличаване на броя на служителите за справяне с увеличаващата се работна натовареност;

12. приветства споразуменията за обслужване, като въвеждането на междуинституционален инструмент (модул за лични файлове SYSPER) за управление на личните досиета на служителите и делегирането на управлението на индивидуалните права на служителите на PMO, което води до повишаване на административната ефективност, особено за по-малките институции; отбелязва, че секторът за информационните технологии (ИТ) си сътрудничи тясно с Парламента и Комисията за интегрирането и поддръжката на всички междуинституционални инструменти на Съюза и за използването на междуинституционални рамкови договори за ИТ;

13. насърчава Омбудсмана да поддържа и разширява контактите си с органи на равнището на Съюза и на национално равнище, които имат за цел обмен на информация и най-добри практики и възприемане, когато е възможно, на общи подходи (като по отношение на насоките, разработени чрез междуинституционалния комитет за онлайн комуникация) към общи административни, финансови, кадрови и ИТ въпроси, както и по отношение на етиката, прозрачността и почтеността в публичния сектор; приветства интензивния обмен със службите на националните омбудсмани и организирането на срещи между службите на националните омбудсмани с цел установяване на теми за евентуални паралелни проверки;

14. отново призовава Омбудсмана да установи по-тясно сътрудничество с комисията по бюджетен контрол на Парламента, като информира тази комисия за съществени пропуски, като лошо управление и/или отказ на институциите да приемат препоръките, направени от Омбудсмана, в кратък и съобразен с времето формат; оценява обаче факта, че Омбудсманът включва подробен отчет в своя годишен доклад „Putting it Right“ относно съобразяването от страна на институциите с нейните препоръки, както и потвърждението от страна на Омбудсмана, че ще споделя своите препоръки по отделни случаи пряко с отговорната комисия;

Човешки ресурси

15. повтаря необходимостта от баланс между половете на всички нива на йерархията; отчита в тази връзка проактивния подход на Омбудсмана за поддържане на баланс между мъжете и жените при набирането на персонал и че Омбудсманът разполага с висококвалифициран персонал и с баланс между половете на ръководни длъжности;

16. съзнава, че за една малка институция постигането на географски баланс е трудно, но въпреки това отбелязва, че през 2019 г. сред персонала на Омбудсмана е имало представители на 20 от 27-те националности на държавите членки; отбелязва, че броят на заемащите ръководни позиции е бил седем и че те са били представители на пет различни националности (Германия, Ирландия, Италия, Полша и Швеция) спрямо представените шест националности в ръководството през 2018 г.; отбелязва плановете за реорганизация през 2020 г. с цел повишаване на ефективността на Омбудсмана, която ще доведе до намаляване на броя на заемащите ръководни позиции, като се има предвид географския баланс, доколкото е възможно;

17. отбелязва, че Омбудсманът актуализира своята политика за многообразие, която обхваща балансираното представителство на мъжете и жените и хората с увреждания; отчита, че насоките за прилагане на политиката срещу тормоза на работното място са завършени през 2019 г.; отбелязва, че няколко други политики и решения в областта на човешките ресурси също са били финализирани през 2019 г., като например тези, отнасящи се до програмата „Отново на училище“, възстановяването на разходи за преместване, работата на непълен работен ден, връщането на работа след продължителен отпуск по болест, като същевременно продължава изготвянето и на други политики, включително относно външните дейности;

18. приканва Омбудсмана да търси решение на свързаните с персонала проблеми и да проучва начини за подобряване на процедурите за набиране на персонал, така че свободните длъжности да не остават незаети прекалено дълго време, което има пряко отрицателно въздействие върху разпределението на работното натоварване и би могло — в съчетание с намаляването на броя на договорно наетите служители — да навреди на ефективността на институцията;

19. отбелязва гъвкавата организация на работата, предлагана на служителите (гъвкаво работно време, работа от разстояние и работа на непълно работно време), както и обученията за сплотяване на колектива; насърчава Омбудсмана да продължи да подобрява благосъстоянието на служителите и да проведе проучвания на удовлетвореността за намиране на възможни предложения за подобрения и да допълни гъвкавите схеми на работа със защита на правото на служителите на откъсване от работната среда;

20. отправя искане към Омбудсмана да докладва относно конкретни постижения на актуализираната политика за многообразие, резултатите от действията, предприети по отношение на укрепването на многообразието и превръщането на службата на Омбудсмана в по-приобщаващо работно място за хората с увреждания;

Конфликт на интереси, тормоз, подаване на сигнали за нередности

21. припомня стратегическата инициатива на Омбудсмана SI/2/2018/AMF относно достойнството на работното място в институциите и агенциите на Съюза от 2018 г. като пример за най-добра практика за предотвратяване на тормоз; отбелязва, че повишаването на осведомеността на персонала по въпросите, свързани с тормоза, стана приоритет за Омбудсмана с предлагането на задължителни обучения на целия персонал относно „достойнството и уважението на работното място“; отбелязва обучението, организирано за кореспондентите по етични въпроси и за членовете на помирителния комитет с цел подготовката им за изпълнение на техните функции в контекста на политиката на Омбудсмана за борба с тормоза; оценява, че информационните сесии по етика, обхващащи въпроси като етично поведение и държане, тормоз, подаване на сигнали за нередности, конфликти на интереси и външни дейности, са станали неразделна част от въвеждащото обучение на Омбудсмана за нови служители, както и за стажантите;

22. поздравява Омбудсмана за лесния за ползване уебсайт, който съдържа раздел за етичното поведение в допълнение към цялата информация за неговата основна дейност; оценява подробния списък на осъществените от Омбудсмана командировки през 2019 г., публикуван на уебсайта с цел прозрачност, който включва информация за местоназначенията, целта и свързаните с командировките разходи – информация, която може да бъде намерена и в годишния доклад за дейността;

23. отбелязва, че е необходим комплексен подход, за да станат началните страници на уебсайтовете на европейските институции достъпни за лица с всякакви увреждания, в т.ч. наличието на национални езици на знаците; предлага организациите за хората с увреждания да бъдат включени в този процес;

24. отчита работата на Омбудсмана по въпроси, свързани с конфликти на интереси, особено сътрудничеството с Върховния орган за прозрачност в обществения живот (HATVP) във Франция и участието в прояви в Парламента и Европейската централна банка по тази важна тема;

Вътрешно управление, ефективност, вътрешен контрол

25. отбелязва ясно формулирания набор от ключови показатели за ефективност (KPI) на Омбудсмана; приветства отчетеното повишаване на ефективността, като например при процедурите на обработка на случаи, при които са надминати резултатите от предходната година – така например решенията за допустимост са взети в рамките на един месец в 91% от случаите (спрямо 90% през 2018 г.), а проверките са приключвали в рамките на шест месеца в 63% от случаите (спрямо 57% през 2018 г.) и в рамките на 18 месеца в 90% от случаите (спрямо 88% през 2018 г.);

26. призовава Омбудсмана да проучи как да се измерва по-широкото въздействие на проверките на Омбудсмана и свързаните с тях препоръки върху институциите на Съюза; сезнава много добре, че съобразяването с предложенията се отчита в определен момент от времето и че отчитането му не отразява промените, които настъпват по-бавно и често се установяват при по-обширни проучвания; отбелязва общия процент на съобразяване с препоръките от 77% (спрямо 81% през 2018 г.); изисква в заключение съответните данни да бъдат представени като специфичен ключов показател за ефективност (KPI);

27. приветства факта, че институциите са реагирали положително на 90 от 117-те предложения за подобрение, направени от Омбудсмана; отбелязва, че са направени предложения по 69 случая, като в 52 от тях институциите са предприели стъпки за подобряване на начина си на работа; приветства факта, че единадесет институции са показали 100% съобразяване с предложенията за подобрение, докато при Комисията, за която се отнасят повечето случаи, съобразяването е 70,9%;

28. отбелязва, че през 2019 г. броят на регистрираните жалби е 2 171 (спрямо 2 160 през 2018 г.), броят на обработените нови случаи е 2 201 (спрямо 2 180 през 2018 г.) и че броят на случаите в обхвата на правомощията на Омбудсмана е 871 (спрямо 880 през 2018 г.); отбелязва, че Омбудсманът е предприел 456 нови проверки въз основа на жалби (спрямо 482 през 2018 г.), че е приключил рекорден брой от 552 проверки въз основа на жалби (спрямо 534 през 2018 г.) и че като резултат от бързата обработка на случаите само 117 жалби са били пренесени към 2020 г. (спрямо 222 пренесени към 2019 г.);

29. отбелязва, че категориите жалби с най-голямо увеличение са в следните области: зачитане на основните права, правилно използване на правото на преценка (включително процедури за нарушение), култура на обслужване, прозрачност и зачитане на процесуалните права; насърчава Омбудсмана да продължи да докладва на Парламента относно препоръките, отправени към институциите на Съюза в това отношение;

30. отбелязва, че резултати от проверките, приключени от Омбудсмана през 2019 г., са както следва: в 56% от случаите не е установено лошо управление, 33% от случаите са доброволно уредени от институцията или е намерено пълно или частични решение, в 5% от случаите не са били намерени основания за по-нататъшни проверки, в 5% от случаите е установено лошо управление и са приети или частично приети препоръки, а 0,9% от случаите попадат в графата „Други“;

31. отбелязва, че заключението в годишния доклад на вътрешния одитор за 2018 г. е, че при условие, че оставащите действия по управление на непрекъснатостта на дейността бъдат приключени, системите за управление, контрол и управление на риска на службата на Омбудсмана са били ефективни и ефикасни и предоставят достатъчна увереност за последователно постигане на целите за контрол; отбелязва, че службата на Омбудсмана е развила полезни взаимодействия с Комисията за използване на междуинституционални инструменти и/или услуги за управление на персонала, финансово управление и счетоводство, обществени поръчки, управление на командировки и набиране на персонал; изисква от Омбудсмана да го информира за развитието във връзка с пренесените действия по отношение на управлението на непрекъснатостта на дейността;

32. отбелязва отговора на Омбудсмана в нейния доклад относно последващите действия във връзка с освобождаването от отговорност за финансовата 2018 година, свързани с процеса на преразглеждане на Устава на Европейския омбудсман; отбелязва, че след като бъде приет нов регламент, уреждащ изпълнението на задълженията на Омбудсмана, Омбудсманът ще преразгледа съответно разпоредбите за неговото изпълнение и всяко развитие в това отношение ще бъде включено в бъдещите годишни доклади за дейността;

Прозрачност

33. посочва проверката въз основа на жалба, при която Омбудсманът е призовал Генералния секретариат на Съвета да води пълна документация за всички срещи на председателя на Европейския съвет и/или членове на неговия кабинет с лобисти; изразява съгласие с твърдението на Омбудсмана, че членовете на кабинета на председателя следва да провеждат срещи само с представители на интереси, които са вписани в регистъра за прозрачност, и да участват само в събития, организирани от тях;

34. се възползва от възможността да поздрави Омбудсмана за започването на проучване (OI/2/2017) относно прозрачността на законодателната работа на Съвета през 2017 г. с цел гражданите да могат по-лесно да следят законодателния процес на Съюза; приветства неотдавнашния положителен отзив на Омбудсмана за новите стъпки за прозрачност, предприети от Съвета, като например проактивното публикуване на доклади относно напредъка в преговорите по законопроекти, развитие, което е в съответствие с предложенията, направени от Омбудсмана в резултат на извършените от нея проверки; въпреки това припомня становището на Омбудсмана, че Съветът следва допълнително да увеличи усилията си за прозрачност, като, наред с другото, публикува позиции на държавите членки, законодателни документи на Съвета, включително протоколи от заседания на работни групи, тристранни срещи и други важни работни документи; оценява предложенията на Омбудсмана за гарантиране на по-систематичен и ефективен подход към случаите на преминаване на бивши служители към частния сектор, или на лица от частния сектор – в Комисията;

35. отбелязва друг добър пример, като доклада относно ускорената процедура за разглеждане на жалби, свързани с публичен достъп до документи, и нейното прилагане; приветства извършената оценка, която показа, че благодарение на ускорената процедура понастоящем тези жалби се разглеждат три пъти по-бързо;

36. оценява завършването на удобния за ползване наръчник за служителите за разглеждане на случаи, съчетаващ всички процедури на разглеждане на случаи по динамичен и сбит, но същевременно изчерпателен начин;

37. приветства автоматичното публикуване на уебсайта на Омбудсмана на провежданите проверки, освен ако жалбоподателят изрично е поискал поверителност или ако даден случай съдържа лични данни;

Цифровизация, киберсигурност, защита на данните

38. изисква от Омбудсмана да доразвие в контекста на своята политика за цифровизация взаимодействието между уебсайта и системата за управление на случаите чрез осигуряване на автоматично въвеждане на информация от уебсайта в системата за управление на жалби, което да позволява на жалбоподателя да продължи кореспонденцията по жалба, подадена онлайн, и отправя искане онлайн профилът да се използва при взаимодействие с жалбоподателя по време на целия процес;

39. приветства факта, че Омбудсманът подкрепя важността на защитата на данните и се ангажира с допълнителното повишаване на осведомеността на потребителите за важността на защитата на данните онлайн; поздравява Омбудсмана за изготвения през 2018 г. план за действие във връзка с Регламента за защита на данните на ЕС, целящ даването на възможност на институциите да се адаптират към новото законодателство, както и за постигнатия напредък в изпълнението на 24-те действия, набелязани в плана през 2019 г.; оценява създаването Регистър на записите за операции по обработване на Европейския омбудсман и сътрудничеството с Европейския парламент;

40. приветства факта, че Омбудсманът използва и насърчава използването на безплатен софтуер с отворен код, когато това е възможно, за външна и вътрешна комуникация; оценява факта, че Омбудсманът признава добавената стойност на софтуера с отворен код за повишаването на прозрачността;

41. насърчава Омбудсмана да следва препоръката на Европейския надзорен орган по защита на данните за предоговаряне на Междуинституционалното споразумение за лицензиране и договора за изпълнение, подписани между европейските институции и Microsoft през 2018 г., с цел постигане на цифров суверенитет, избягване на зависимост от определен доставчик и липсата на контрол, както и гарантиране на защитата на личните данни;

Комуникация

42. приветства факта, че през 2019 г. Омбудсманът е преизпълнил определените за социалните медии цели; отбелязва, че Омбудсманът е достигнал 36 717 споменавания в Twitter (спрямо цел от 20 000) и че броят на последователите му в Twitter е нараснал от 22 600 в края на 2018 г. на 26 300 през декември 2019 г., което представлява увеличение с 16%; отбелязва, че присъствието на Омбудсмана се разраства най-бързо в Instagram, където аудиторията се е увеличила с 47% през годината, и че в LinkedIn броят на последователите се е увеличил с 21%;

43. поздравява Омбудсмана за преминаването онлайн през декември 2019 г. на новия интранет (SISTEO), за което през 2018 г. беше започнат „проект за преглед“, целящ улесняване на обмена на информация, достъпа до вътрешни процеси и инструменти и до междуинституционални приложения и платформи; приветства също така факта, че проектът за екстранет на Европейската мрежа на омбудсманите (ЕМО) беше завършен през декември 2019 г.;

44. подчертава значението на добре функциониращото сътрудничество в рамките на ЕМО, тъй като законодателството и политиките на Съюза стават все по-важни за ежедневието на гражданите на държавите членки;

45. посочва второто издание на наградата за добро управление, въведена от Омбудсмана, в което участваха 54 вдъхновяващи проекта, изпратени от основните институции на Съюза, както и от много агенции и други органи, което показва високото равнище на интерес към наградата; отбелязва, че наградата за добро управление беше присъдена на екипите на Комисията, които работеха по инициативата на Съюза за намаляване на замърсяването с пластмаси и повишаването на осведомеността за проблема;

Екологично измерение

46. приветства ангажимента на Омбудсмана да намали своя отпечатък върху околната среда чрез конкретни действия, като например широкото използване на средства за провеждане на видеоконференции за вътрешни и междуинституционални срещи, което е позволило намаляване на командировките; отбелязва политиката за работа от разстояние, използвана от много служители (и от всички служители по време на кризата с COVID-19), която ограничава използването на личен транспорт; насърчава Омбудсмана да продължи да предприема действия, насочени към намаляване на въглеродния отпечатък, както и да обръща специално внимание на енергийния микс, използван от институцията, с акцент върху насърчаването на използването на чисти и възобновяеми източници;

47. приветства инициативите на службата на Омбудсмана за насърчаване на използването на обществен транспорт чрез предоставяне на финансова подкрепа за годишни абонаменти и чрез ограничаване на наличните места за паркиране на автомобили.